

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd S. republiky v právnej veci žalobcu: **S. P. so sídlom v B., pobočka B., U., B., IČO: X.**, proti žalovanému: **A., a. s., Z., H., IČO: X.**, zastúpenému JUDr. P. D., advokátom, H., B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalobcu: **JUDr. I. B., B., V. K., správca konkurznej podstaty úpadcu R. D. S. B., S., B., IČO: X.**, o **neúčinnosť právneho úkonu**, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 28Cb/22/1999, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obo/93/2010-391 zo 14. júla 2010, právoplatného 5. augusta 2010, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok odvolacieho súdu **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd prvého stupňa, rozsudkom č. k. 28Cb/22/1999-Va-245 z 22. septembra 2004 rozhodol v súdnej veci tak, že vklad R. D. S. B. so sídlom S., B., do základného imania obchodnej spoločnosti A., a. s., S., B., uskutočnený na základe písomného vyhlásenia z 30. 07. 1997 deklarovaného za účasti notára, na základe ktorého bolo rozhodnuté o vklade Okresným úradom v Banskej Bystrici, Katastrálny odbor č. V 3871/97-58 s povolením k 09. 09. 1997, je voči konkurzným veriteľom právne neúčinný. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 OSP tak, že na ich náhradu zaviazal neúspešného žalovaného voči úspešnému žalobcovi v 1. rade v sume 500,- Sk do 3

dní od právoplatnosti tohto rozsudku (druhý výrok). Tretím výrokom súd konanie o žalobách žalobcov v 2. a 3. rade zastavil, a vo štvrtom výroku rozhodol o nepriznaní náhrady trov konania žalovanému od žalobcov v 2. a 3. rade s odôvodnením, že žalobcovia v 2. a 3. rade zobrali žalobu späť so súhlasom žalovaného a tento sa náhrady trov konania vzdal. Z toho dôvodu o žalobe žalobcov v 2. a 3. rade nerozhodoval, konanie zastavil a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V časti tretieho a štvrtého výroku nadobudol rozsudok súdu prvého stupňa právoplatnosť 04. decembra 2004.

Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil prvostupňový súd odkazom na ustanovenia § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, 2, 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z. (ďalej len „ZKV“) ako aj zistený skutkový stav, na základe čoho dospel k záveru o splnení zákonných podmienok na určenie, že vykonaný vklad do základného imania žalovaného úpadcom na základe písomného vyhlásenia o vložení nepeňažného vkladu z 30. 07. 1997 bol splnený, a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel. V odôvodnení uviedol, že petit žaloby je dostatočne určitý a konkrétny, pretože označuje právny úkon – písomné vyhlásenie úpadcu o vložení nepeňažného vkladu – nehnuteľností s ich súčasťami a príslušenstvom do základného imania z 30. 07. 1997 deklarovaného za účasti notára, na základe ktorého bolo rozhodnuté o vklade Okresným úradom v Banskej Bystrici, Katastrálny odbor č. V 3871/97-58 s povolením k 09. 09. 1997. Právnym úkonom, ktorým bol uskutočnený nepeňažný vklad do základného imania žalovaného je písomné vyhlásenie z 30. 07. 1997. Toto obsahuje údaje o nehnuteľnostiach nevyhnutné pre zápis do katastra nehnuteľností, teda právny úkon je určitý a zrozumiteľný, dostatočne špecifikovaný. Aktívne legitimovaným účastníkom je v danom prípade žalobca v 1. rade, veriteľ úpadcu, ktorý si riadne uplatnil pohľadávku, ktorá bola zistená, popretá správcom konkurznej podstaty bola len čiastočne. Pasívne legitimovaným je žalovaný, ktorá mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech. Týmto prospechom je jednoznačne nepeňažný vklad – nehnuteľnosti s ich súčasťami a príslušenstvom – do základného imania v hodnote 27 209 321,- Sk podľa znaleckého posudku spoločnosti S., a. s., B.. Vzhľadom na personálne prepojenie medzi štatutárnymi orgánmi úpadcu a žalovaného, úmysel ukrátiť veriteľov je zrejмый. Nepochybный prospech žalovaného je zrejмый a tento predstavuje 99 % vlastného imania a. s., pretože okrem nehnuteľností v rámci nepeňažného vkladu bol vložený do spoločnosti aj iný hmotný investičný majetok. Všetok ostatný majetok, ktorý nebol predmetom nepeňažného vkladu, bol krytý podľa informácie úpadcu z 31. 07. 1997 iba cudzími zdrojmi. Žalovaný poukázal na to, že mal dostatok majetku na ďalšiu výrobnú činnosť i uspokojovanie pohľadávok veriteľov,

a že v čase realizácie vkladu družstvo nebolo v úpadku. Skutočnosť, že družstvo nebolo v úpadku v čase vykonania vkladu, bola vyhodnotená súdom prvého stupňa ako irelevantná. Súd zdôraznil, že v tomto období boli realizované mnohé exekučné konania, avšak väčšina z nich bola zastavená v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu. Žalovaný poukazoval i na to, že v dôsledku exekúcií žalobcu v 1. rade, ktoré boli vykonané tak, že výťažnosť majetku bola neprimerane nízka, došlo k úpadku družstva. Žalovaný to dával žalobcovi v 1. rade za vinu, pričom prvostupňový súd poukázal na to, že v rámci prieskumného pojednávania si žalobca v 1. rade uplatnil proti úpadcovi pohľadávku 26 050 415,- Sk na poistnom za nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, t. j. za neplnenie zákonnej povinnosti úpadcu. Uviedol, že pokiaľ by si úpadca bol plnil svoje povinnosti, pohľadávka žalobcu v 1. rade by nebola vôbec vznikla, a preto by nebola musela byť ani vymáhaná. Preto vyslovil, že nemôže byť veriteľovi kladené za vinu, že si svoju pohľadávku v rámci exekučného konania vymáha, a žalovaný nemôže predpokladať, že by výťažnosť z exekúcií bola vyššia ako účtovná hodnota majetku. A to odhliadnuc od správnosti alebo nesprávosti zákonnej úpravy o exekúciách, resp. ich realizácií. Prvostupňový súd mal v konaní za preukázané, že členská schôdza konaná 14. 07. 1997 rozhodla o revitalizácii družstva tak, že sa vytvorí dcérska spoločnosť – žalovaný. Ako vyplýva z informácie o transformácii časti majetku formou nepeňažného vkladu do A., a. s., z 31. 07. 1997, nové vedenie družstva zároveň s informáciou žiadalo svojim podpisom potvrdiť výmenu podielov záväzku družstva za akcie A. a. s., čo sa i, na základe zmlúv o prevode cenných papierov a dohôd o postúpení pohľadávky z 31. 07. 1997, po zaevidovaní akcií v počte 45690 pod poradovými číslami 41 až 45730 dňa 31. 07. 1997 v prospech úpadcu, aj udialo. Družstvo takýmto spôsobom riešilo situáciu ohľadne majetkových podielov, a to výmenou za akcie napriek tomu, že malo postupovať v súlade so zákonom č. 42/1992 Zb.. Skutočnosť, že po zaevidovaní akcií spoločnosti žalovaného v prospech úpadcu, hneď toho istého dňa boli vykonané aj prevody týchto akcií z úpadcu na fyzické osoby, svedčí o tom, že zámerom bolo vysporiadanie majetkových podielov v družstve pre fyzické osoby – oprávnené osoby, a nie nadobudnutie protihodnoty za nepeňažný vklad v prospech úpadcu. Úpadca teda nenadobudol protihodnotu za nepeňažný vklad spočívajúci v nehnuteľnom, ale aj i inom hmotnom investičnom majetku, a na jeho účte zostalo len zvyšných 5747 akcií v hodnote 5 747 000,- Sk, o ktoré nemali členovia družstva a oprávnené osoby záujem. Z tohto mal súd prvého stupňa za preukázané ukrátenie veriteľov, i keď sa vyhlásením konkurzu predpokladá, pretože prípadné uspokojenie ich nárokov môže byť realizované len na akcie úpadcu. Záverom konštatoval, že lehota na odporovanie právneho úkonu bola dodržaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozhodujúci o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/22/1999-Va-245 z 22. septembra 2004 už po tretíkrát (prvýkrát potvrdzujúcim rozsudkom č. k. 2Obo/40/2005-272 z 09. novembra 2005, ktorý bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu dovolacieho, č. k. 1ObdoV/24/2006-304a z 31. marca 2008 a vec bola vrátená odvolaciemu súd na ďalšie konanie; druhýkrát potvrdzujúcim rozsudkom č. k. 2Obo/85/2008-358 z 29. októbra 2008, ktorý bol zrušený uznesením dovolacieho súdu č. k. 1ObdoV/17/2009-381 z 27. mája 2010 a vec bola vrátená odvolaciemu súd na ďalšie konanie) rozsudkom č. k. 1Obo/93/2010-391 zo 14. júla 2010, právoplatným 05. augusta 2010, potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/22/1999-Va-245 z 22. septembra 2004, nepripustil zámenu žalobcu za S. K., a. s., C., B., a nepriznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že jeho právny zástupca trovy neuplatnil. Do odôvodnenia tohto svojho, v poradí tretieho, rozsudku (č. l. 391) odvolací súd pojal chronologický opis temporálne skorších rozhodnutí súdu prvého stupňa (č. l. 245), dvoch zrušených rozhodnutí odvolacieho súdu (č. l. 272 a 358) a dvoch rozhodnutí dovolacieho súdu (č. l. 304a a 381). Výrok o nepripustení zámény žalobcu za S. K., a. s., C., B., odôvodnil odvolací súd takým spôsobom, že prevzal jeho skoršie odôvodnenie zo svojho, v poradí druhého, zrušeného rozsudku (č. l. 358, strana 6, odsek prvý). Vlastné odôvodnenie vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, a tým i nedôvodnosti odvolania žalovaného proti nemu, spočíva len v konštatovaní odvolacieho súdu: „*Týmto procesným postupom dovolacieho súdu bolo vlastne rozhodnuté, že odvolanie je potrebné prejednať duplicitne, keď vecné závery prvého (zrušeného) rozsudku neboli dotknuté. Tie sú uvedené vyššie v tomto rozhodnutí a odvolací súd k nim nemá čo dodať.*“ (strana 7, odsek posledný, rozsudku odvolacieho súdu).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Napadol rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu. Dôvodnosť dovolania vzhliadol v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a) OSP v nadväznosti na vady konania vymedzené v § 237 písm. f) OSP /*dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom*/ a v § 237 písm. g) OSP /*dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát*/.

Odňatie možnosti konať pred súdom videl dovolateľ v tom, že odvolací súd, nerešpektujúc procesný postup, ktorý bol povinný dodržať na základe záväzného právneho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu z 27. 05. 2010 (č. 1. 381 – 382, strana 3, odsek posledný), rozhodol vo veci rozsudkom bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Záväzný právny názor, ktorý mal odvolací súd rešpektovať a postupovať podľa neho, pritom spočíval v konštatovaní, že: *„Ked' však odvolací súd pojednávanie nariadil, vec mohol prejednať bez účasti účastníka konania, resp. jeho zástupcu len za dodržania podmienok stanovených v § 101 ods. 2 OSP. Ak nemal odvolací súd vykázané predvolanie na pojednávanie zástupcu žalovaného a nemal žiadny iný dôkaz o tom, že doručenie predvolania bolo zástupcovi žalovaného doručené, avšak tento doručenkou nevrátil (ako to tvrdí v napadnutom rozhodnutí), mal pojednávanie odročiť na iný termín. Ak napriek tomu vec prejednal, v predmetnom konaní došlo k procesnej vade zakladajúcej podľa § 237 písm. f/ OSP prípustnosť dovolania. Táto vada je zároveň dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom takouto procesnou vadou nemôže byť považované za správne.“*

Dovolateľ dospel výkladom ustanovenia § 101 ods. 2 OSP s jeho následnou aplikáciou na daný prípad k záveru, že nebola splnená podmienka riadneho predvolania žalovaného, resp. jeho právneho zástupcu, na pojednávanie, nakoľko odvolací súd pojednával bez toho, aby mal vykázané, že predvolanie na pojednávanie bolo žalovanému, resp. jeho právnenému zástupcovi, riadne doručené. Mal za to, že dôvodom na ospravedlnenie postupu odvolacieho súdu nemôže byť ani novela OSP – zákon č. 384/2008 Z. z., ktorá zakotvuje možnosť rozhodnúť túto vec aj bez nariadenia pojednávania. Dovolateľ vyslovil presvedčenie, že pokiaľ mal odvolací súd za to, že celú vec je možné rozhodnúť bez pojednávania, mal možnosť postupovať v zmysle § 214 OSP a rozhodnúť vec bez nariadenia pojednávania. Ak však odvolací súd takýto postup ne zvolil a vo veci nariadil pojednávanie, bol povinný postupovať v zmysle § 101 ods. 2 OSP a vytýčené pojednávanie odročiť, pretože neboli splnené zákonné podmienky potrebné k tomu, aby mohol pojednávať v neprítomnosti účastníka konania, resp. jeho právneho zástupcu. Svoje tvrdenia dovolateľ podporil aj právnou vetou z rozhodnutia NS SR publikovaného v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 31/2000: *„Ak odvolací súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti zástupcu účastníka konania, ktorého predvolanie nemal vykázané, odňal tým zastúpenému účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.“*

Ďalej dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu tvrdiac, že jeho konštatovanie o prejednaní veci duplicitne a správne odôvodnenie v predchádzajúcom rozhodnutí, nespĺňajú kritériá uvedené v § 157 OSP.

Existenciu vady konania podľa § 237 písm. g) OSP odôvodnil dovolateľ tým, že z jeho strany je potrebné domáhať sa už tretíkrát procesných práv dovolaním, ako aj celkovým postupom odvolacieho súdu, jeho vyjadreniami, ktoré nemajú opodstatnenie, ani odôvodnenosť na adresu jeho právneho zástupcu. Zastal názor, že sa jedná o objektívnu zaujatosť vec prejednávajúceho senátu odvolacieho súdu, ktorá je zrejmá z listu zo dňa 12. 08. 2008 adresovaného jeho právnomu zástupcovi, z predchádzajúcich rozhodnutí dovolacích súdov (dovolací súd dvakrát z dôvodu závažných procesných pochybení dovolaniu vyhovel), ako aj z písomných vyjadrení odvolacieho súdu na adresu jeho právneho zástupcu, zo zápisnice z odvolacieho pojednávania zo dňa 03. 09. 2008, vyjadrenia k námietke zaujatosti senátu na č. l. 338, a z odôvodnení rozsudkov odvolacieho súdu. Vzhľadom na následný postup odvolacieho súdu po tom, ako nebolo jeho prvej námietke zaujatosti vyhovené, vyslovil presvedčenie o dôvodnosti opätovného posúdenia zaujatosti. Žiadal preto dovolací súd, aby si pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania posúdil otázku vylúčenia sudcov sám.

Dovolacím petitom sa domáhal zrušenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vrátenia veci odvolaciemu súdu ďalšie konanie.

K dovolaniu žalovaného sa nevyjadril žalobca ani vedľajší účastník na strane žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 2 OSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, a preto, s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a) OSP a § 243b ods. 1 OSP, je potrebné dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť, pretože zistil vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238 OSP.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 OSP platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 OSP) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 OSP), alebo rozsudok odvolacieho súdu potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 OSP).

Nakoľko v prejednávanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo výrokovej časti prípustnosť dovolania nevyslovil, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 ods. 3 OSP.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 OSP, ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada odvolací súd, ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom, z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá OSP). Preto s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá OSP, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 OSP, ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a) až g) OSP, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 OSP vylúčené.

Pokiaľ z taxatívne vypočítaných prípadov v ustanovení § 237 písm. a) až g) OSP je splnený čo i len jeden, je daná prípustnosť dovolania, lebo každý je samostatným dovolacím dôvodom.

Existenciu väd konania uvedených v ustanovení § 237 OSP dovolateľ tvrdil, a to konkrétne uvedených pod písmenami f) a g).

Podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP, dovolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237.

Podľa § 237 písm. f) OSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1. odňatie možnosti konať pred súdom, 2. k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3. možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Zákon bližšie nešpecifikuje, aká možnosť konať pred súdom sa musela účastníkovi odňať, akým spôsobom ani v akom rozsahu. Predmetný dôvod dovolania preto možno vzťahovať na najrôznejšie situácie. Niektoré z nich možno zovšeobecniť, iné treba posudzovať vždy podľa skutočnosti v danej veci. Pod odňatím možnosti konať pred súdom možno vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v odvolacom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f) OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, okrem zákonov, aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

V rámci výskytu vady konania podľa § 237 písm. f) OSP dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu tvrdiac, že jeho konštatovanie o prejednaní

veci duplicitne s odkazom na správnosť odôvodnenia predchádzajúceho, dovolacím súdom zrušeného, rozsudku, nespĺňajú kritériá uvedené v § 157 OSP.

Za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom možno označiť aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranu proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípade dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/2003). Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a účastníkom umožňuje poznať postup súdu.

Dovolací súd, vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah, sa zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z uvedených hľadísk. Podrobným preskúmaním odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu tieto požiadavky nespĺňa, a že dovolanie podané z tohto dôvodu je opodstatnené.

Nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu namieta dovolateľ náležite. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je v súlade s § 157 ods. 2 OSP. Nepreskúmateľnosť je zrejmá zo znenia odôvodnenia, kde v poslednom odseku na strane 7 (č. l. 394) zhrnul dôvody svojho potvrdzujúceho rozhodnutia do dvoch viet: *„Týmto procesným postupom dovolacieho súdu bolo vlastne rozhodnuté, že odvolanie je potrebné prejednať duplicitne, keď vecné závery prvého (zrušeného) rozsudku neboli dotknuté. Tie sú*

uvedené vyššie v tomto rozhodnutí a odvolací súd k nim nemá čo dodať.“. Takto formulované odôvodnenie potvrdenia správnosti rozsudku prvostupňového súdu vykazuje znaky arbitrárnosti, nepreskúmateľnosti a neodôvodnenosti. Je neprípustné, aby sa odvolací súd v novom rozhodnutí odvolával na odôvodnenie svojho skoršieho rozhodnutia, ktoré bolo dovolacím súdom zrušené. Takýto postup nie je realizovateľný z dôvodu, že skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu, zrušené dovolacím súdom, už právne neexistuje. V danom prípade je teda evidentný nesprávny postup odvolacieho súdu vedúci k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia. Po zrušení skoršieho rozhodnutia odvolacieho súdu dovolacím súdom a vrátení mu veci na ďalšie konanie, odvolací súd nahrádza novým rozhodnutím svoje skôr vydané rozhodnutie zrušené dovolacím súdom, preto musí jeho rozhodnutie obsahovať náležité odôvodnenie v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP.

Odvolací súd týmto postupom zaťažil konanie vadou v zmysle § 237 písm. f) OSP, ktorá nielenže zakladá prípustnosť dovolania, ale je zároveň aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd rozhodnutie vydané v takomto konaní vždy zrušiť (§ 243b ods. 1 OSP).

Za ďalšiu vadu konania označil dovolateľ ustanovenie § 237 písm. g) OSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dôvodnosť uplatnenia tejto vady konania ozrejmil dovolateľ tým, že z jeho strany je potrebné domáhať sa už tretí raz procesných práv dovolaním, ako aj celkovým postupom odvolacieho súdu, jeho vyjadreniami, ktoré nemajú opodstatnenie, ani odôvodnenosť na adresu jeho právneho zástupcu. Vyslovil záver o existencii objektívnej zaujatosti vec prejednávajúceho senátu odvolacieho súdu, ktorá je zrejmá z listu zo dňa 12. 08. 2008 adresovaného jeho právnemu zástupcovi, z predchádzajúcich rozhodnutí dovolacích súdov (dovolací súd už dvakrát z dôvodu závažných procesných pochybení dovolaniu vyhovel), ako aj z písomných vyjadrení odvolacieho súdu na adresu jeho právneho zástupcu, zo zápisnice z odvolacieho pojednávania zo dňa 03. 09. 2008, vyjadrenia k námietke zaujatosti senátu na č. 1. 338, a z odôvodnení rozsudkov odvolacieho súdu. Vzhľadom na následný postup odvolacieho súdu po tom, ako nebolo jeho prvej námietke zaujatosti vyhovené, vyslovil presvedčenie o dôvodnosti opätovného posúdenia zaujatosti. Žiadal preto dovolací súd, aby si pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania posúdil otázku vylúčenia sudcov sám.

Vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je upravené v § 14 a nasl. OSP. Súdna prax však uzavrela, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je, alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle citovaného § 237 písm. g) OSP posúdiť túto otázku samostatne a prípadne aj inak, než ju posúdil súd nadriadený procesnému súdu, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle citovaného § 237 písm. g) OSP posúdil otázku vylúčenia vec prejednávajúcich sudcov odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1O samostatne, a to s nasledovným výsledkom:

Podľa § 14 ods. 1 OSP, sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

Podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Z obsahu spisu vyplýva, že na základe dovolateľom temporálne skoršie vznesenej námietky zaujatosti proti vec prejednávajúcim sudcom odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1O: JUDr. Jozefovi Štefankovi, JUDr. Ivane Izakovičovej a JUDr. Anne Petruľákovéj (č. l. 333 – 335) rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1Ndob/14/2008-342 z 18. septembra 2008 tak, že títo sudcovia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ako súde odvolacom, pod sp. zn. 2Obo/85/2008. Rozhodnutie o námietke zaujatosti odôvodnil odkazom na § 14 ods. 1 a 3 OSP a zistením, že v predmetnej veci nevyplynuli zo spisu žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by sudcovia, o ktorých vylúčenie ide, mali akýkoľvek pomer k prejednávanej veci, k účastníkom konania, či k ich zástupcom. Také námietky nakoniec nevzniesol ani žalovaný. Žalovaný v námietke zaujatosti použil ako dôvod okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, ktoré však dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú v súlade s § 14 ods. 3 OSP.

V opätovne vznesenej námietke zaujatosti, obsiahnutej v terajšom dovolaní, uvádza žalovaný (dovolateľ) opäť ako dôvod vznesenia námietky zaujatosti okolnosti, ktoré spočívajú v postupe vec prejednávajúcich sudcov odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1O v konaní o prejednávanej veci, ktoré dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 OSP. V opakovanej námietke zaujatosti navyše nie sú uvedené nové skutočnosti. Skutočnosti uvádzané dovolateľom sú identickými so skutočnosťami uvedenými v jeho prv vznesenej námietke zaujatosti s tým rozdielom, že vytýka, ako nenáležitý a spôsobilý na opätovné podanie námietky zaujatosti, aj následný postup odvolacieho súdu po tom, ako nebolo jeho prvej námietke zaujatosti vyhovené. Z tohto dôvodu preto, v rámci samostatného posúdenia opäť vznesenej námietky zaujatosti, nevzhlíada dovolací súd opodstatnenosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. a) OSP vo vzťahu k vytknutej vade konania podľa § 237 písm. g) OSP.

Záverom sa žiada poznamenať, že po zrušení dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vrátení mu veci na ďalšie konanie, nebudú už v predmetnej veci konať a rozhodovať dvaja z troch namietaných sudcov, a to JUDr. Jozef Štefanko a JUDr. Anna Petruľáková, nakoľko už nie sú sudcami obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

V danom prípade teda dovolací súd vzhladol existenciu dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. a) OSP iba vo vzťahu k vytknutej vade konania spočívajúcej v postupe súdu, ktorým bola žalovanému, ako účastníkovi konania, odňatá možnosť konať pred súdom v súlade s § 237 písm. f) OSP. Z obsahu spisu však nevyvodil záver o danosti existencie dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. a) OSP týkajúceho sa dovolateľom vytknutej vady konania ohľadne rozhodovania vylúčených sudcov odvolacieho senátu podľa § 237 písm. g) OSP.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že odvolací súd svojím postupom a rozhodnutím o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa odňal žalovanému, ako účastníkovi konania, možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) OSP). Dovolací súd preto rozhodol o zrušení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 OSP, keďže zistil vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, a o vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie podľa § 243b ods. 3 veta druhá OSP. V ďalšom konaní, v ktorom je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 veta druhá OSP), sa odvolací súd vysporiada s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu, opätovne vo veci rozhodne

a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia OSP).

K uvedeným záverom dospel dovolací päťčlenný senát jednohlasne.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 25. apríla 2013

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.